

ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

УДК 159.97

Л. М. Абсалямова

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри практичної психології
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

СТАТИСТИЧНИЙ ТА КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ДАНИХ ДОСЛІДЖЕННЯ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЖІНОК

У статті наводяться результати емпіричного дослідження харчової поведінки жінок. Доводиться, що потреби сучасної психологічної науки та практики визначають необхідність дослідження особливостей харчової поведінки жінок репродуктивного віку з метою вивчення можливостей психологічної допомоги тим, хто цього потребує. Віднайдено позитивний кореляційний зв'язок між харчовою залежністю та обмежувальною харчовою поведінкою. Це доводить те, що розлади харчової поведінки мають загальну інтраособистісну основу, а психотерапевтичні впливи повинні будуватися з урахуванням позиції цілісної особистості.

Ключові слова: харчова поведінка, розлад, емпіричне дослідження, кореляційний зв'язок, співзалежність, харчова залежність, особистість.

Постановка проблеми. Актуальність проблеми дослідження психологічних особливостей не викликає сумніву, якщо це емпіричне дослідження проведене на українській вибірці. Нагальні потреби сучасної психологічної науки та практики визначають необхідність дослідження особливостей харчової поведінки жінок репродуктивного віку з метою вивчення можливостей психологічної допомоги тим, хто цього потребує. Розлади харчової поведінки – це не ізольована група розладів. Вони можуть впливати на особливості функціонування серцево-судинної, травної, нервової та інших систем організму. Вивчення взаємозв'язків особливостей харчової поведінки жінок з іншими психологічними особливостями дозволить розкрити не тільки деякі психологічні закономірності та механізми, але й науково обґрунтований шлях психологічної допомоги жінкам із розладами харчової поведінки, що забезпечить оздоровлення українського населення як у фізіологічних, так і в психологічних аспектах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У докторській дисертації В. Шебанової [5] проблема психології харчової поведінки аналізується з позиції психосоматичної єдності. Досліджуються нормальні та патологічні прояви харчової поведінки людини. Доводиться, що «харчова поведінка (як феноменологічне явище тілесності) є метасиндромним системно-процесуальним утворенням метакаузальної природи, що здатне до самоорганізації нелінійних зворотних зв'язків і саморозвитку в умовах хаотичного спонтанного структурування» [5, с. 37].

У книзі Дж. Нардоне, Т. Вербіц та Р. Міланезе [1] викладаються основи короткострокової терапії порушень харчової поведінки. Автори зосереджуються не на описовому, а на оперативному діагнозі, який дає змогу швидко та ефективно розібратися в проблемі та надати допомогу. Розробляються високопродуктивні протоколи роботи з людиною з розладом харчової поведінки, при цьому пропонувані протоколи є досить гнучкими та залежать від конкретних індивідуально-психологічних особливостей людини, яка звернулася за допомогою.

Книга Д. Перлмуттера «Їжа та мозок» [2] присвячена дослідженню взаємозв'язку між тим, що ми споживаємо, та роботою мозку й нервової системи. Ґрунтуючись на наукових студіях у галузі неврології та дієтології, автор доводить, що відмова від певних продуктів харчування може зарадити проблемам із пам'яттю, стресом, безсонням та поганим настроєм.

У фундаментальних дослідженнях Н. Рамсі, Д. Харкорта [3] та В. Суемі [4] розкриваються питання психології зовнішності, краси та привабливості, зокрема вивчається питання про те, як сприймають свою зовнішність люди порівняно зі сприйманням їхньої зовнішності іншими людьми, а також аналізується зв'язок сприймання власної зовнішності з проблемами харчової поведінки.

Мета статті – викласти результати емпіричного дослідження проблеми харчової поведінки жінок.

Виклад основного матеріалу. Для емпіричного дослідження було використано такі психодіагностичні методики:

1) Голландський опитувальник харчової поведінки DEBQ (The Dutch Eating Behaviour Questionnaire), розроблений голландськими психологами для виявлення обмежувальної, емоціогенної та екстернальної харчової поведінки. Опитувальник містить 33 запитання з 5 варіантами відповідей (від «ніколи» до «дуже часто»);

2) Опитувальник харчової залежності. Тест був апробований нами на українській вибірці (n=1558), показник α (альфа Кронбаха) =0,824 (кількість пунктів опитувальника – 13);

3) Опитувальник самоорганізації діяльності – психодіагностична методика, створена під час перекладу та розширеної адаптації англійського опитувальника структури часу (англ. Time Structure Questionnaire, TSQ);

4) Тест диспозиційного оптимізму, або тест життєвої орієнтації (англ. Life Orientation Test, LOT) – опитувальник, призначений для вимірювання такої особистісної риси, як оптимізм. Опитувальник запропоновано у 1985 році Ч. Карвером та М. Шейєром, валідізовано у 2012 році Т. Гордєєвою, О. Сичевим та Є. Осінім;

5) Опитувальник часової перспективи Зімбардо (англ. Zimbardo Time Perspective Inventory, ZTPI) – методика, спрямована на діагностику системи ставлень особистості до часового континууму. Розроблена Ф. Зімбардо у 1997 році;

6) методика «Шкала співзалежності» (The Codependency Self-Inventory Scale), розроблена Б. Уайнхолдом та Д. Уайнхолд. Вона дозволяє оцінити рівень співзалежності за допомогою аналізу відповідей на 20 запитань;

7) Тест на вдячність (із книги М. Селігмана «Нова позитивна психологія»). Тест був апробований нами на українській вибірці (n=1558), показник α (альфа Кронбаха) =0,757 (кількість пунктів опитувальника – 6).

Досліджувану вибірку склали 1 558 жінок репродуктивного віку, які проживають в Україні. Частина вибірки склали жінки із зайвою та надмірною вагою. Середній вік досліджуваних жінок становить 25,08 років, середній показник ІМТ (індексу маси тіла) – 21,96.

Першим етапом роботи стало обрахування альфи Кронбаха α для методик, дані для валідності та надійності яких на українській вибірці відсутні (Тест на вдячність Селігмана та Опитувальник харчової залежності). Результати показали задовільні (α вище 0,7) показники альфи Кронбаха, що дозволило перейти до наступного етапу роботи.

Другим етапом став аналіз середніх значень, середньоквадратичних відхилень, моди, медіани, найбільшого та найменшого значень за різними методиками по вибірці. Результати представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Результати емпіричного дослідження харчової поведінки жінок репродуктивного віку (n=1558)

№	Шкала методики	Середнє	Середньо-квадратичне відхилення	Мода	Медіана	Максимальне значення	Мінімальне значення
1.	Тест на вдячність	35,08	4,42	40	35	42	25
2.	Опитувальник харчової залежності	7,03	4,26	7	6	24	0
3.	Самоорганізація діяльності. Планомірність	18,87	5,31	20	20	28	4
4.	Самоорганізація діяльності. Цілеспрямованість	34,88	5,66	36	36	42	17
5.	Самоорганізація діяльності. Наполегливість	20,55	5,96	19	20,5	35	5
6.	Самоорганізація діяльності. Фіксація на структуруванні	20,67	4,86	21	21	35	8
7.	Самоорганізація діяльності. Зовнішні засоби	8,77	4,17	6	8	21	3
8.	Самоорганізація діяльності. Орієнтація на теперішнє	8,72	2,76	9	9	14	2
9.	Диспозиційний оптимізм	24,82	5,33	24	25	32	10
10.	Часова перспектива негативного минулого	2,75	0,71	2,7	2,7	4,2	1,2
11.	Часова перспектива гедоністичного теперішнього	3,40	0,49	3,2	3,4	4,67	2,27
12.	Часова перспектива майбутнього	3,43	0,53	3,46	3,46	4,69	1,92
13.	Часова перспектива позитивного минулого	3,72	0,65	3,89	3,78	9,00	1,78
14.	Часова перспектива фаталістичного теперішнього	2,77	0,62	2,44	2,67	6,11	1,33
15.	Співзалежність	42,13	8,05	42	42	68	24
16.	Обмежувальна харчова поведінка	2,01	0,59	1,9	2	3,5	0,8
17.	Емоціогенна харчова поведінка	1,94	0,53	2,1	2	3,3	0,8
18.	Екстернальна харчова поведінка	2,53	0,39	2,7	2,6	3,2	1,6

Аналізуючи отримані дані, можна зазначити, що найбільше середньоквадратичне відхилення, яке характеризує розкид даних, наявне в методиці дослідження співзалежності (за Уайнхолдом та Уайнхолд). Аналізуючи середній показник, моду та медіану, можна зазначити, що досліджуваній вибірці притаманний високий ступінь співзалежних моделей. Це може бути однією з причин виникнення розладів харчової поведінки у жінок. Високий ступінь співзалежних моделей проявляється в тому, що люди бачать сенс свого життя у відносинах із партнером, зосереджують усю свою увагу на тому, що робить або чого не робить партнер. Вони стають залежними від іншої людини та переконані в тому, що не зможуть жити і діяти незалежно від партнера або без взаємовідносин, які склалися з іншою людиною. Іншою психологічною особливістю цих осіб є те, що вони не здатні визначити свої психологічні межі, а також схильні сприймати проблеми інших людей так, як власні.

Обмежувальна харчова поведінка (за голландським опитувальником харчової поведінки DEBQ) для української вибірки жінок репродуктивного віку є нижчою, ніж у нормах тесту (2,01 для досліджуваної нами вибірки, 2,4 за нормами). Екстернальна харчова поведінка також є нижчою, ніж у нормах тесту (2,53 для досліджуваної нами вибірки, 2,7 за нормами). А ось емоціогенна харчова поведінка, досліджувана за цим же опитувальником, є вищою за норми тесту: 1,94 для досліджуваної нами вибірки, 1,8 за нормами. Інакше кажучи, для досліджуваної вибірки характерним є емоціогенний тип харчової поведінки. Його ще називають гіперфагічною реакцією на стрес (переїдання). Особливістю цієї харчової поведінки є те, що за умов стресу, напруження, хвилювання у людини різко підсилюється апетит і виникає бажання поїсти. За цього типу порушень харчової поведінки прийоми їжі стимулюються не голодом, а емоційним дискомфортом.

Опитувальник харчової залежності не виявив залежності у більшості опитуваних. Це цілком закономірно, адже досліджувалася велика група людей, більшість із яких не мають зайвої ваги. Окремо нами буде проаналізовано дані, які стосуються порівняльного аналізу результатів психодіагностики двох груп жінок: 1) із вираженою зайвою вагою та ожирінням; 2) контрольної групи.

За всіма шкалами Опитувальника самоорганізації діяльності для досліджуваної вибірки характерними є середні бали. Це закономірно і пов'язано з великим обсягом вибірки. За шкалою «Планомірність» бали є нижчими від середньонормативних, що свідчить про помірну схильність розробляти чіткі плани та планомірно слідувати їм під час досягнення цілей. За шка-

лою «Цілеспрямованість» бали є вищими від середньонормативних, що свідчить про здатність бачити та розуміти свої цілі, здатність досягати їх, хоча в житті таких людей можуть бути періоди, коли не вся діяльність спрямована на досягнення певних визначених цілей. За шкалою «Наполегливість» бали є дещо нижчими від середньонормативних, що свідчить про достатню організованість та структурованість, здатність до вольових зусиль, хоча при цьому інколи такі люди можуть кидати розпочату справу, щоб переключитися на більш значущі види діяльності. За шкалою «Фіксація» досліджувана вибірка має дещо вищі від середньонормативних бали, що характеризує цю вибірку достатньо гнучкими людьми у плануванні своєї діяльності та в побудові відносин, водночас для цих людей є важливо виконувати свої зобов'язання. За шкалою «Самоорганізація» досліджувана вибірка має дещо нижчі за середньонормативні бали, що характеризує її такими людьми, які під час планування свого робочого та особистого часу покладаються як на допоміжні засоби (записники, щотижневіки, планери), так і на свою природну організованість. За шкалою «Орієнтація на теперішнє» досліджувана вибірка має дещо нижчі за середньонормативні бали, які залишаються в межах середньоквадратичного відхилення. Це характеризує досліджувану вибірку людьми, здатними бачити та цінувати своє психологічне минуле та майбутнє разом із тим, що відбувається натепер.

За тестом диспозиційного оптимізму досить великим є розкид даних (середньоквадратичне відхилення – 5,33 за середнього 24,82), що свідчить про те, що різним досліджуваним по-різному притаманні оптимістичні чи песимістичні диспозиції.

Опитувальник часової перспективи Зімбардо використовувався з метою віднайдення кореляційних зв'язків між шкалами методики та різними показниками харчової поведінки особистості. Нас цікавило те, чи пов'язана часова перспектива негативного минулого, яка виражає ступінь неприйняття власного минулого, яке викликає огиду та є сповненим розчаруваннями, з харчовими адикціями (нижче буде показано, що такий зв'язок було встановлено).

Порівняння моди, медіани та середньоарифметичного значення за більшістю шкал свідчить про нормальний розподіл даних, що є очікуваним у вибірці в 1 558 осіб.

Третім етапом роботи став кореляційний аналіз отриманих даних. Коефіцієнти кореляції розраховувалися для вибірки в 150 осіб – тих, хто повністю заповнив усі запропоновані методики. Результати кореляційного аналізу представлено в табл. 2 та 3.

Таблиця 2

Результати кореляційного аналізу даних дослідження харчової поведінки жінок репродуктивного віку (n=150) (Початок)¹

Номер змінної	Назва змінної	Номер змінної									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Вік	1	,508**	,182*	,130	,244**	,097	,285**	,158	-,023	,104
2	ІМТ (індекс маси тіла)	,508**	1	,024	,123	,042	-,023	,182*	,108	,053	,000
3	Тест на вдячність	,182*	,024	1	-,132	,180*	,213**	,180*	-,063	,123	,022
4	Опитувальник харчової залежності	,130	,123	-,132	1	,028	-,350**	-,413**	,125	-,001	,119
5	Самоорганізація діяльності. Планомірність	,244**	,042	,180*	,028	1	,311**	,052	,416**	,317**	-,091
6	Самоорганізація діяльності. Цілеспрямованість	,097	-,023	,213**	-,350**	,311**	1	,395**	,202*	,108	-,012
7	Самоорганізація діяльності. Наполегливість	,285**	,182*	,180*	-,413**	,052	,395**	1	-,067	-,019	-,042
8	Самоорганізація діяльності. Фіксація на структуруванні	,158	,108	-,063	,125	,416**	,202*	-,067	1	,138	-,031
9	Самоорганізація діяльності. Зовнішні засоби	-,023	,053	,123	-,001	,317**	,108	-,019	,138	1	,050
10	Самоорганізація діяльності. Орієнтація на теперішнє	,104	,000	,022	,119	,091	-,012	-,042	-,031	,050	1
11	Диспозиційний оптимізм	,096	-,119	,487**	-,187*	,126	,335**	,193*	-,164*	,183*	,098
12	Часова перспектива негативного минулого	-,123	-,016	-,347**	,300**	,037	-,067*	-,236**	,224**	-,106	,049
13	Часова перспектива гедоністичного теперішнього	-,147	-,113	,049	,191*	-,147	,010	-,211**	-,105	,014	,367**
14	Часова перспектива майбутнього	,249**	,154	,162*	-,153	,501**	,274**	,318**	,371**	,209*	-,014
15	Часова перспектива позитивного минулого	-,146	-,170*	,112	-,012	-,043	,093	,040	-,023	,028	-,060
16	Часова перспектива фаталістичного теперішнього	-,197*	-,171*	-,299**	,194*	-,094	-,131	-,209*	,021	-,073	,149
17	Співзалежність	-,102	,095	-,214**	,182*	,059	-,132	-,260**	,270**	,008	-,034
18	Обмежувальна харчова поведінка	,059	,025	,008	,253**	,059	-,094	-,133	,048	-,024	,089
19	Емоціогенна харчова поведінка	,087	-,033	,081	,148	,030	,071	,080	,089	-,049	,046
20	Екстернальна харчова поведінка	,162*	,046	,027	-,058	,036	,032	,061	,075	-,061	-,043

Кореляція Пірсона $r=0,508$, $p<0,01$ віднайдена між віком та індексом маси тіла, що є очікуваним результатом, але не предметом власне психологічних досліджень. Проте ми матимемо на увазі цей кореляційний зв'язок у подальших наукових розвідках. Існує кореляція $r=0,244$, $p<0,01$ між віком та планомірністю в самоорганізації діяльності та кореляція $r=0,285$, $p<0,01$ між віком та наполегливістю в самоорганізації діяльності. Кореляція Пірсона $r=-0,413$, $p<0,01$ досліджена між харчовою залежністю та наполегливістю за опитуваль-

ником самоорганізації діяльності. Це свідчить про негативний зв'язок: чим більш наполегливою є людина, тим менша ймовірність настання харчової залежності. Отже, наполегливість корелює з віком та з негативною ймовірністю настання харчової залежності. Це є важливим для можливих психотерапевтичних інтервенцій, які можуть бути спрямовані на таку особистісну характеристику, як наполегливість у самоорганізації діяльності.

Кореляція Пірсона $r=0,249$, $p<0,01$ існує між віком та часовою перспективою майбутнього за

¹ Використовувалася кореляція Пірсона, статистична програма SPSS 21.0, позначкою * відмічені кореляційні зв'язки на рівні $p\leq 0,05$, позначкою ** відмічені кореляційні зв'язки на рівні $p\leq 0,01$. Замість нулів на початку кожного кореляційного значення одразу писалося число, починаючи зі знаку коми.

Результати кореляційного аналізу даних дослідження харчової поведінки жінок репродуктивного віку (n=150) (Завершення)²

Номер змінної	Назва змінної	Номер змінної									
		11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Вік	,096	-,123	-,147	,249**	-,146	-,197*	-,102	,059	,087	,162*
2	ІМТ (індекс маси тіла)	-,119	-,116	-,113	,154	-,170*	-,171*	,095	,025	-,033	,046
3	Тест на вдячність	,487**	-,347**	,049	,162*	,112	-,299**	-,214**	,008	,081	,027
4	Опитувальник харчової залежності	-,187*	,300**	,191*	-,153	-,012	,194*	,182*	,253**	,148	-,058
5	Самоорганізація діяльності. Планомірність	,126	,037	-,147	,501**	-,043	-,094	,059	,059	-,030	,036
6	Самоорганізація діяльності. Цілеспрямованість	,335**	-,168*	,010	,274**	,093	-,131	-,132	-,094	,071	,032
7	Самоорганізація діяльності. Наполегливість	,193*	-,236**	-,211**	,318**	,040	-,209*	-,260**	-,133	,080	,061
8	Самоорганізація діяльності. Фіксація на структуруванні	-,164*	,224**	-,105	,371**	-,023	0,21	,270**	,048	,089	,075
9	Самоорганізація діяльності. Зовнішні засоби	,183*	-,106	,014	,209*	,028	-,073	,008	-,024	-,049	-,061
10	Самоорганізація діяльності. Орієнтація на теперішнє	,098	,049	,367**	-,014	-,060	,149	-,034	,089	,046	-,043
11	Диспозиційний оптимізм	1	-,429**	,101	,101	,132	-,252**	-,342**	-,070	,088	-,058
12	Часова перспектива негативного минулого	-,429**	1	,134	-,092	-,095	,518**	,361**	,106	,007	-,009
13	Часова перспектива гедоністичного теперішнього	,101	,134	1	-,318**	,085	,296**	-,051	,041	-,027	-,042
14	Часова перспектива майбутнього	,101	-,092	-,318**	1	-,202*	-,223**	,048	,027	-,014	,015
15	Часова перспектива позитивного минулого	,132	-,095	,085	-,202*	1	,101	-,204*	-,036	-,013	-,046
16	Часова перспектива фаталістичного теперішнього	-,252**	,518**	,296**	-,223**	,101	1	,206*	,174*	-,069	-,019
17	Співзалежність	-,342**	,361**	-,051	,048	-,204*	,206*	1	,320**	-,076	-,021
18	Обмежувальна харчова поведінка	-,070	,106	,041	,027	-,036	,174*	,320**	1	,075	-,014
19	Емоційна харчова поведінка	,088	,007	-,027	-,014	-,013	-,069	-,076	,075	1	,056
20	Екстернальна харчова поведінка	-,058	-,009	-,042	,015	-,046	-,019	-,021	-,014	,056	1

Зімбардо. Такий зв'язок легко пояснити, адже часова перспектива майбутнього дійсно пов'язана з віковим періодом життя людини.

Віднайдені негативні кореляційні зв'язки за Пірсоном $r=-0,350$, $p<0,01$ між харчовою залежністю та цілеспрямованістю в самоорганізацію діяльності. Чим більш цілеспрямованою та організованою є людина, тим менша ймовірність настання харчової залежності. У психотерапевтичному сенсі це також є важливим для нас, оскільки підсилення особистісної характеристики цілеспрямованості може допомогти подолати розлади харчової поведінки та вибудувати більш оптимальні патерни взаємодії з їжею.

Віднайдено позитивний кореляційний зв'язок за Пірсоном $r=0,253$, $p<0,01$ між харчовою залеж-

ністю та обмежувальною харчовою поведінкою. Це доводить те, що розлади харчової поведінки мають загальну інтраособистісну основу, а психотерапевтичні впливи повинні будуватися з урахуванням позиції цілісної особистості. Зв'язок між харчовою залежністю та обмежувальною харчовою поведінкою може бути також пояснений такою закономірністю: чим більше людина обмежує себе в їжі, тим більша залежність від цього аспекту життя у неї виникає. Вирішення цієї проблеми пов'язане з поступовим розвитком чутливості до власних потреб та перефокусуванням на інші значущі сфери життя людини.

Обмежувальна харчова поведінка також позитивно корелює із співзалежністю ($r=0,320$, $p<0,01$). Проблеми у взаємовідносинах із їжею часто є відображенням проблем у міжособистіс-

² Використовувалася кореляція Пірсона, статистична програма SPSS 21.0, позначкою * відмічені кореляційні зв'язки на рівні $p\leq 0,05$, позначкою ** відмічені кореляційні зв'язки на рівні $p\leq 0,01$. Замість нулів на початку кожного кореляційного значення одразу писалося число, починаючи зі знаку коми.

них відносинах. Людина може неусвідомлено шукати радості та розради в солодощах та смако-ликах, будучи насправді фрустрованою та незадоволеною своїми співзалежними відносинами з іншими людьми. Тому в психотерапевтичній взаємодії з особою з проблемами харчової поведінки важливо виявити те, чи є в наявності досвід або теперішнє переживання співзалежних відносин із кимось в оточенні.

Кореляція Пірсона $r=0,487$, $p<0,01$ віднайдена між вдячністю та диспозиційним оптимізмом. Це свідчить про те, що конструкти позитивної психології мають високу прогностичну здатність, зокрема для пояснення психологічних особливостей харчової поведінки. Кореляція Пірсона $r=0,300$, $p<0,01$ віднайдена між харчовою залежністю та часовою перспективою негативного минулого. Це свідчить про те, що негативний досвід у минулому з високою ймовірністю може призводити до настання харчових залежностей.

Висновки. У статті представлено результати проведеного емпіричного дослідження ($n=1558$) та результати кореляційного аналізу даних. Виявлено, що харчова залежність негативно корелює з наполегливістю та позитивно корелює з перспективою негативного минулого. Обмежувальна харчова поведінка позитивно корелює із співзалеж-

ністю. Віднайдено позитивний кореляційний зв'язок між харчовою залежністю та обмежувальною харчовою поведінкою. Це доводить те, що розлади харчової поведінки мають загальну інтраособистісну основу, а психотерапевтичні впливи повинні будуватися з урахуванням позиції цілісної особистості.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з порівняльним аналізом психологічних характеристик жінок із розладами харчової поведінки та контрольної групи жінок.

Література:

1. Нардонэ Дж. В плену у еды: булимия, анорексия, vomiting. Краткосрочная терапия нарушенного пищевого поведения. Пер. с итал. О.Е. Игошиной / Нардонэ Дж., Вербиц Т., Миланезе Р. Москва: Генезис, 2016. 320 с.
2. Перлмуттер Д. Еда и мозг. Что углеводы делают со здоровьем, мышлением и памятью. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2017. 240 с.
3. Рамси Н., Харкорт Д. Психология внешности. Санкт-Петербург: Питер, 2009. 256 с.
4. Суэми В., Фернхем А. Психология красоты и привлекательности. Санкт-Петербург: Питер, 2009. 240 с.
5. Шебанова В. Психология харчової поведінки: автореф. дис. ... доктора психол. наук. Київ, 2017. 40 с.

Абсальямова Л. Н. Статистический и корреляционный анализ данных исследования пищевого поведения женщин

В статье приводятся результаты эмпирического исследования пищевого поведения женщин. Доказывается, что потребности современной психологической науки и практики определяют необходимость исследования особенностей пищевого поведения женщин репродуктивного возраста с целью изучения возможностей психологической помощи тем, кто в этом нуждается. Найдена позитивная корреляционная связь между пищевой зависимостью и ограничительным пищевым поведением. Это доказывает то, что расстройства пищевого поведения имеют общую интраличностную основу, а психотерапевтические влияния должны строиться с учетом позиции целостной личности.

Ключевые слова: пищевое поведение, расстройство, эмпирическое исследование, корреляционная связь, созависимость, пищевая зависимость, личность.

Absalyamova L. M. The statistics and the correlational analysis of research data on women's food behavior

The results of empiric research of food behavior of women are driven in the article. It will be proved that the necessities of modern psychological science and practices determine the necessity of research of features of food behavior of women of reproductive age with the aim of study of possibilities of psychological help. The positive cross-correlation connection between food dependence and restrictive food behavior is found. It proves that disorders of food behavior have general intrapersonal basis, and psychotherapy influences must be built with taking into account of position of integral personality.

Key words: food behavior, disorder, empiric research, cross-correlation connection, interdependence, food dependence, personality.